

Briselē, 2018. gada 22. janvārī
(OR. en)

5413/18

CFSP/PESC 45
COPS 14
CSDP/PSDC 24
POLMIL 8
CIVCOM 5
RELEX 39
IPCR 2

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2018. gada 22. janvāris

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 5266/18

Temats: Padomes secinājumi par integrētu pieeju ārējiem konfliktiem un krīzēm
– Padomes secinājumi (2018. gada 22. janvāris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par integrētu pieeju ārējiem konfliktiem un krīzēm, kurus Padome pieņēma 3591. sanāksmē, kura notika 2018. gada 22. janvārī.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR INTEGRĒTU PIEEJU ĀRĒJIEM KONFLIKTIEM UN
KRĪZĒM**

Integrētā pieeja

1. Globālajā ES ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā ir noteikts, ka integrētā pieeja ir satvars saskaņotākai un visaptverošākai ES iesaistei ārējos konfliktos un krīzēs, ar šo stratēģiju tiek veicināta cilvēku drošība un tādējādi palielināta arī ES un tās iedzīvotāju drošība. Lai reaģētu uz izaicinājumiem – tostarp gan Savienības tuvākajās kaimiņvalstīs, gan plašākā reģionā – Savienības rīcībā ir plašs dažādu politikas pasākumu un instrumentu klāsts, kas aptver diplomātijas, drošības, aizsardzības, finanšu, tirdzniecības, attīstības sadarbības un humānās palīdzības jomas (daudzdimensionalitātes aspekts). Integrētajā pieejā tiek ievērotas un atkārtoti apstiprinātas dažādās iesaistīto ieinteresēto personu pilnvaras, lomas, mērķi un tiesiskie regulējumi. To pēc vajadzības izmanto vietējā, valsts, reģionālā un globālā līmenī (vairāku līmeņu aspekts) visos konfliktu – tostarp ieilgušu konfliktu un krīžu – posmos (vairāku posmu aspekts), strādājot pie tādiem jautājumiem kā konfliktu novēršana, reaģēšana uz krīzēm, stabilizācija un ilglaicīgāka miera veidošana nolūkā veicināt noturīgu mieru. Šī pieeja saved kopā dalībvalstis, attiecīgās ES iestādes un citus starptautiskus un reģionālus partnerus, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas (daudzpusējo attiecību aspekts).
2. Padome atzinīgi vērtē pasākumus, kas kopš globālās stratēģijas pieņemšanas ir veikti, lai integrēto pieeju ieviestu un īstenotu praksē, tostarp gan to, ka Eiropas Ārējās darbības dienestā ir izveidota pastāvīga struktūra, gan darbu, kas integrētās pieejas ieviešanas veicināšanas nolūkā ir veikts Komisijā un ar ES deleģāciju starpniecību, un aicina šajā jomā gūt turpmākus konkrētus un ievērojamus panākumus.

3. Padome uzsver – ir svarīgi, lai, veidojot iesaisti ar valstu un vietējām iestādēm, kopienām un pilsonisko sabiedrību, tiktu nodrošināta vietēja līdzatbildība atbalstītajās darbībās un lai šīs darbības būtu iekļaujošas, noturīgas un ilgtspējīgas. ES turpinās meklēt iespējas sekmēt efektīvas daudzpusējās attiecības saskaņā ar ES apņemšanos nodrošināt globālu pārvaldību, kas balstās uz starptautiskajām tiesībām un kuras centrā ir ANO, pilnībā ievērojot ANO Statūtu principus. Tā vēl vairāk pastiprinās sadarbību ar ANO un citām attiecīgajām starptautiskajām un reģionālajām organizācijām, tostarp starptautiskajām finanšu iestādēm, kā arī ar nevalstiskajām organizācijām. Padome uzsver būtisko lomu, kas piešķirta sievietēm, kā noteikts ANO DP Rezolūcijā 1325 par sievietēm, mieru un drošību, kā arī jauniešiem – konfliktu novēršanā un miera veidošanā, un visas attiecīgās turpmākās rezolūcijas.
4. Padome uzsver, ka gadījumos, kad ES iesaistās nestabilās situācijās, tai konflikti ir jārisina delikāti. Padome uzsver, ka svarīgi aspekti ir tiesiskums, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, kā arī pienākums aizsargāt. Tā atgādina, ka ir svarīgi ievērot starptautiskās humanitārās tiesības, un vēlreiz apstiprina, ka ES ir stingri apņēmusies veicināt starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu un civiliedzīvotāju aizsardzību visās konfliktsituācijās.
5. Integrētajai pieejai piemīt cieša sinerģija ar citiem turpmākajiem procesiem, kas tiek veikti saistībā ar globālo stratēģiju; jo īpaši jāmin 2017. gada 7. jūnija kopīgais paziņojums par noturību un attiecīgie Padomes 2017. gada 13. novembra secinājumi, un darbs drošības un aizsardzības jomā. Lai integrēto pieeju plašāk izmantotu ārējos konfliktos un krīzēs, ir svarīgi papildinošā veidā un attiecīgā gadījumā koordinācijā ar citiem attiecīgajiem ES rīcībspēkiem, tostarp TI aģentūrām, palielināt kopējās drošības un aizsardzības politikas potenciālu gan civilajās, gan militārajās KDAP misijās un operācijās. Padome atgādina, ka integrētā pieeja ir ietverta arī jaunajā Eiropas Konsensā par attīstību, kurā paredzēts, ka esošo pilnvaru ietvaros attīstības sadarbība tiks izmantota kā daļa no visiem politikas virzieniem un instrumentiem, lai novērstu, pārvaldītu un palīdzētu atrisināt konfliktus un krīzes, apmierinātu humanitārās vajadzības un veidotu ilgstošu mieru un labu pārvaldību.

6. Padome atzinīgi vērtē pašreizējos centienus praksē īstenot to, lai humanitārie un attīstības pasākumi būtu savstarpēji saistīti, un uz vietas īstenot to, lai savstarpēji saistīti būtu drošības un attīstības pasākumi. Šajā sakarā tā atgādina, ka ilgtspējīga attīstība, humānā palīdzība un konfliktu novēršana, un miera veidošana ir saistīti jautājumi. Padome 2018. gadā sagaida ziņojumu par to, kā pilotprojektā iesaistītajās valstīs ir veicies ar humanitāro un attīstības pasākumu savstarpējo sasaisti. Integrētā pieeja arī palīdz īstenot Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un jo īpaši tās 16. mērķi – izveidot mierīgas, taisnīgas un iekļaujošas sabiedrības. Turklāt globālajā stratēģijā kā nozīmīgi faktori, kas veicina konfliktus un krīzes, ir uzsvērti cilvēktiesību pārkāpumi, klimata pārmaiņas un vides degradācija.
7. Padome atgādina, ka ES humānās palīdzības pamatā ir humānisma, neitralitātes, objektivitātes un neatkarības principi. Tā tiek sniegta, pamatojoties vienīgi uz skarto iedzīvotāju vajadzībām, saskaņā ar Eiropas Konsensu par humāno palīdzību, un tā ir plašāka nekā politiski, stratēģiski, militāri, ekonomiski vai citi mērķi. Lai gan ES humānā palīdzība ieņem nozīmīgu vietu pasākumos, ar kuriem ES reaģē uz krīzēm, būtībā humānā palīdzība nav krīzes pārvarēšanas instruments, un tāpēc tā nebūtu jāizmanto, lai sasniegtu kādus citus, nevis humanitārus mērķus. Tāpēc saskaņā ar integrēto pieeju ES humānā palīdzība ir skaidri jānošķir no citām darbībām.
8. Padome uzsver, ka integrētā pieeja balstās uz visaptverošās pieejas ārējiem konfliktiem un krīzēm tvērumu un vērienu un paplašina to. Ar šo pieeju tiek padziļināts politikas satvars, kas tika izveidots ar visaptverošo pieeju, tostarp ar 2013. gada 11. decembra kopīgo paziņojumu un sekojošajiem 2014. gada 12. maija Padomes secinājumiem. Integrētā pieeja prasa, lai integrēti centieni tiktu īstenoti visos ES atbildes reakcijas posmos – no plānošanas līdz īstenošanai un secinājumu izdarīšanai –, un tā seko visaptverošajai pieejai pēc tam, kad tika pabeigta 2016.–2017. gada visaptverošās pieejas rīcības plāna īstenošana. Padome ar interesi gaida galīgo ziņojumu par 2016.–2017. gada visaptverošās pieejas rīcības plānu, tostarp šā plāna izvērtējumu un izdarītos secinājumus.

Temati

Vispārīgi

9. Padome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju nodrošināt, lai sistemātiski tiktu sagatavotas un atjauninātas kopīgas konfliktu analīzes attiecībā uz valstīm, kurās varētu izraisīties konflikti vai nestabilitāte un kurās ES iesaiste ir nozīmīga. Šajās analīzēs būtu jāaptver visi būtiskie rīcībspēki, tostarp reliģijas un kultūras jomā, lai panāktu plašu līdzatbildību, un tās tiks iekļautas vienotajos valsts novērtējumos, kas ierosināti Padomes secinājumos par izturētspēju. Kopīgās konfliktu analīzes tiks izmantotas citos ES stratēģiskās iesaistes procesos, piemēram, reģionālā un valstu līmeņa plānošanā un kopīgajā plānošanā.
10. Padome uzsver, ka globālajos starpniecības centienos ES piemīt vienreizējs potenciāls, kura pamatā ir arī dalībvalstu starpniecības tīkli un iniciatīvas, tostarp vietējā līmenī. Tā uzsver, ka ir jāturpina pilnveidot EĀDD starpnieka spējas, lai varētu palīdzēt novērst un risināt vietējus un valsts mēroga konfliktus, un jāturpina attīstīt spējas ātri un kad vien tas vajadzīgs piesaistīt starpniecības jomas speciālistus gan ES delegācijām, gan lai sniegtu atbalstu citām starptautiskām un reģionālām organizācijām, pietiekami lielu uzsvaru liekot arī uz šo speciālistu izmantošanu agrīnās reaģēšanas posmā. Tā arī mudina ES atbalstīt vietējos rīcībspēkus, kuri cenšas panākt mieru, tostarp vietējos starpniekus, un turpināt padziļināt sadarbību starpniecības jomā ar ANO un citām starptautiskām un reģionālām organizācijām.
11. Padome atgādina savus 2016. gada 14. novembra secinājumus un uzsver, ka ir jāturpina īstenot kopīgo paziņojumu par ES mēroga stratēģisku satvaru drošības sektora reformas atbalstam.

Konfliktu novēršana

12. Padome lūdz, lai Augstā pārstāve un Komisija politiskā līmenī attiecīgā gadījumā un balstoties uz konkrētām situācijām aktualizētu ārēju konfliktu un krīžu novēršanas jautājumu, tostarp, rīkojot tieši šim jautājumam veltītas ministru diskusijas, lai panāktu to, ka uzsvars tiek likts galvenokārt uz agrīnu reaģēšanu ar mērķi sekmīgi novērst vardarbīgu konfliktu rašanās un eskalācijas risku. Tā atzinīgi vērtē to, ka konfliktu novēršana ir viena no ANO prioritātēm. Padome uzsver, ka konfliktu un krīžu novēršanas kontekstā ir svarīgi censties novērst zvērības. Tā ar interesi sagaida secinājumus, kādi tiks izdarīti patlaban notiekošajā izvērtēšanā par ES iesaisti konfliktu novēršanā un miera veidošanā 2013.–2017. gadā un kuri būs pamats turpmākai ES lomas palielināšanai šajās jomās.
13. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir pielāgota ES agrīnās brīdināšanas sistēma, lai to padarītu iekļaujošāku – kas tiek panākts arī ar dalībvalstu strukturētāku iesaistīšanu, tostarp Politikas un drošības komitejā –, un sagaida, ka tiks izveidots horizontāls izskatīšanas process, kura mērķis būs īstermiņā identificēt ārējus spiedienus un to sekas nolūkā sagatavot pamatu spēcīgākai un savlaicīgai ES politiskai atbildes reakcijai. ES īstēnos un uzraudzīs agrīnās brīdināšanas procesā apzinātos agrīnās reaģēšanas pasākumus un tos apspriedīs attiecīgajās Padomes struktūrās.
14. Padome atgādina – lai sekmētu konfliktu un krīžu novēršanu un lai izskaustu ārējo konfliktu un krīžu pamatcēloņus, attiecīgos gadījumos ES plānošanā ir jāieestrādā izturētspējas aspekts. Tā uzsver, ka svarīga nozīme konfliktu un krīžu novēršanā un miera veidošanā, kā arī reaģēšanā uz krīzēm ir elastīgam un ātram finansējumam. Šajā sakarā tā atgādina Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta būtisko nozīmi.

Padome atgādina, ka ir pilnībā jāaptver visas prasības, lai turpinātu atbalstīt partnervalstu centienus krīzes novērst un pārvarēt pastāvīgi, tostarp KDAP misiju un operāciju kontekstā, un aicina Komisiju un EĀDD ātri apzināt un izstrādāt jaunus projektus. Padome vēlreiz uzsver, ka *CBSD* ģeogrāfiskās darbības joma ir elastīga, un arī atgādina par savu priekšlikumu izstrādāt speciālu instrumentu spēju veidošanas nodrošināšanai, ņemot vērā nepieciešamo sagatavošanas darbu.

ES reakcija uz konfliktiem un krīzēm

15. Padome atzinīgi novērtē EĀDD mehānisma reaģēšanai krīzes situācijās izveidi, ar kuru ir iecerēts racionalizēt to, kā, iesaistot EĀDD, Komisijas dienestus un delegācijas, tiek reaģēts uz ārējām krīzēm un ārkārtas situācijām. Tā aicina EĀDD turpināt pētīt iespējas uzlabot sinerģijas starp šo jauno mehānismu un ārkārtas reaģēšanas sistēmām dažādās ES iestādēs, jo īpaši Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centru Komisijā un ES integrētajiem krīzes situāciju politiskās reaģēšanas mehānismiem Padomē. Tā atzinīgi vērtē to, ka dalībvalstis labāk koordinē konsulāro reakciju uz krīzes situācijām trešās valstīs, un atzinīgi vērtē to, ka tiek īstenots kopīgais ES satvars attiecībā uz konsulārās sistēmas gatavību krīzes situācijām.
16. Padome ņem vērā, ka gan civilās, gan militārās KDAP misijas un operācijas ir sekmīgākas un tām ir lielāka ietekme gadījumos, kad tās koordinē ar plašāku ES iesaisti, tostarp attīstības, stabilizācijas, humanitāro un politisko dimensiju. Tā atzinīgi vērtē to, ka misiju un operāciju stratēģiskā plānošana jau agrīnā posmā tiek koordinēta ar attiecīgajiem rīcībbspēkiem, lai veicinātu gan saskaņotību ar cita veida ES iesaisti, gan pāreju uz to, tādējādi nodrošinot ES rīcības un ietekmes turpināšanos konkrētajā valstī vai reģionā. Saskaņotāka pieeja palielina ES centienu efektivitāti un rada iespējas panākt ilgstošu un noturīgu mieru un attīstību. Tā arī uzsver, ka svarīgi ir attiecīgā gadījumā sekmīgi koordinēt humanitāro, civilo un militāro darbību, lai veicinātu dialogu un uzlabotu civilo un militāro rīcībbspēku mijiedarbību.

17. Šādā sakarā Padome arī sagaida, ka saskaņā ar tās 2017. gada 13. novembra secinājumiem par drošību un aizsardzību tiks stiprināta civilā KDAP. Būtu jānosaka civilās KDAP pievienotā vērtība ES integrētajā pieejā ārējiem konfliktiem un krīzēm un visā konflikta ciklā, un 2018. gadā KDAP paktā būtu jāizpilda prasības, kas attiecas uz civilajām spējām.

Stabilizācija

18. Padome pieņem zināšanai pirmos pasākumus, kas veikti, lai īstenotu stabilizācijas darbības, tostarp Līguma par Eiropas Savienību 28. panta izmantošanu, piemēram, ES stabilizācijas rīcību Mali centrālajā daļā. Tā kā ES un tās dalībvalstis var likt lietā daudzus attiecīgus līdzekļus, rīkus un instrumentus, kas ir izmantojami integrētā stabilizācijas rīcībā, tad visā stabilizācijas plānošanas posmā gan galvenajā mītnē, gan uz vietas ir vajadzīga saskaņota un koordinēta plānošana. Padome sagaida, ka tiks pilnveidota – tostarp skaidri definēta – ES stabilizācijas koncepcija kā daļa no ES integrētās pieejas ārējiem konfliktiem un krīzēm.
19. Padome atgādina savus secinājumus par ES atbalstu pārejas tiesiskumam, kas ir daļa no integrētās pieejas, un uzsver, ka ES ir jāpalielina centieni atbalstīt un veicināt pārejas tiesiskuma procesus un veidot iesaisti ar partneriem starptautiskajā un valsts līmenī.

Tā atgādina, ka ir svarīgi cīnīties pret nesodāmību par zvērībām un ka ES stingri ievēro savu politiku – atbalstīt Starptautisko Krimināltiesu.

20. Dalībvalstis un ES iestādes turpinās cieši sadarboties Briselē un uz vietas, turpinot koncepciju izstrādes darbu un integrētās pieejas īstenošanu. Dalībvalstis tiks iesaistītas strukturēti, rīkojot regulāras viedokļu apmaiņas ekspertu līmenī attiecīgajās Padomes struktūrās, kā arī Politikas un drošības komitejā. Padome sagaida, ka tai kā daļa no ikgadējā ziņojuma par globālās stratēģijas īstenošanu tiks iesniegts ziņojums par to, kā tiek īstenota integrētā pieeja ārējiem konfliktiem un krīzēm.
-